

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 323/2011-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. júla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti O., a. s., B., právne zastúpenej advokátom JUDr. B. D., B., vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv zaručených v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Bratislava II č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 1 Cob 317/2010-234 z 27. januára 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti O., a. s., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2011 doručená sťažnosť spoločnosti O., a. s., B. (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde

zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv zaručených v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny rozsudkom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Cob 317/2010-234 z 27. januára 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobca žalobou zo 6. februára 2008 sa domáhal od sťažovateľky v procesnom postavení žalovanej zaplataenia istiny 1 261,36 € s prísl. z titulu údajného nevyplatenia provízií za sprostredkovateľskú službu. Žalobca v rámci svojej procesnej dispozície so žalobným návrhom niekoľkokrát upravoval petit žaloby, naposledy 8. apríla 2010 požadoval, aby okresný súd zaviazal sťažovateľku na úhradu sumy 1 118,68 € s prísl. a náhradu trov konania. Okresný súd rozsudkom č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010 v takto vymedzenom rozsahu vyhovel žalobe, vo zvyšku konanie zastavil a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov konania. Proti predmetnému rozsudku podala sťažovateľka 29. júna 2010 odvolanie, v ktorom namietala chybné rozhodnutie okresného súdu, nezodpovedajúce skutkovému stavu ustálenému v konaní, nevysporiadanie sa so skutočnosťami, ktoré mali podstatný vplyv na posúdenie veci a správneho zistenia skutkového stavu.

Krajský súd rozsudkom č. k. 1 Cob 317/2010-234 z 27. januára 2011 napadnutý rozsudok okresného súdu potvrdil.

Podľa sťažovateľky krajský súd sa vôbec nezaoberal jej argumentmi uvedenými v odvolaní ani skutočnosťou, že niektoré závery, resp. výroky rozsudku okresného súdu neboli súdom prvého stupňa odôvodnené a niektoré dôkazy boli vyhodnotené v absolútnom rozpore s ich obsahom.

Vychádzajúc z uvedených skutočností sťažovateľka navrhuje ústavnému súdu vydať nález, ktorým vysloví, že rozsudkom okresného súdu č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010 a rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 317/2010-234 z 27. januára 2011 boli porušené základné práva zaručené v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, v čl. 36 ods. 1

a čl. 37 ods. 3 listiny a v čl. 6 ods. 1 dohovoru, zruší uvedené rozsudky okresného súdu a krajského súdu, vec vráti okresnému súdu na ďalšie konanie a prizná jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 1 000 €.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o s'ťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie s'ťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom s'ťažnosti je s'ťažovateľkou namietané porušenie základného práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde zaručeného v čl. 46 ods. 12,

čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru a základných práv zaručených v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny rozsudkom okresného súdu č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010 a rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 317/2010-234 z 27. januára 2011.

1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010

V súvislosti s namietaným rozsudkom okresného súdu zo 6. mája 2010 ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že vzhľadom na princíp subsidiarity („ak... nerozhoduje iný súd“), ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, môže ústavný súd poskytnúť ochranu konkrétnemu právu alebo slobode, porušenie ktorých je namietané, iba vtedy, ak sa ich ochrany fyzická osoba alebo právnická osoba nemôže domôcť v žiadnom inom konaní pred súdnymi orgánmi Slovenskej republiky.

Inými slovami, pokiaľ je o ochrane sťažovateľom (sťažovateľkou) označených práv alebo slobôd oprávnený konať alebo rozhodovať iný všeobecný súd, ústavný súd jeho (jej) sťažnosť už po predbežnom prerokovaní odmietne pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zisťoval, či ochranu tých práv, porušenie ktorých v súvislosti s napádaným rozhodnutím okresného súdu sťažovateľka namieta v konaní pred ústavným súdom, neposkytuje iný všeobecný súd na základe sťažovateľke dostupných opravných prostriedkov predstavujúcich účinné právne prostriedky nápravy namietaného porušenia jej práv.

Podľa názoru ústavného súdu sťažovateľka mala možnosť domáhať sa preskúmania napádaného rozsudku okresného súdu č. k. 42 Cb 106/2008-192 zo 6. mája 2010 využitím riadneho opravného prostriedku, a to odvolania, ktoré sťažovateľka napokon aj využila. Na základe ňou podaného odvolania sa krajský súd v rozsahu svojho preskúmacieho revízneho oprávnenia musel vo vzťahu k rozsudku okresného súdu v podstate vyrovnáť s rovnakými skutkovými a právnymi argumentmi, aké sťažovateľka na adresu tohto rozhodnutia okresného súdu uvádza aj v konaní pred ústavným súdom.

Vychádzajúc z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy), ktorý nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v tejto časti (vo vzťahu k okresnému súdu) už po jej predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu č. k. 1 Cob 317/2010-234 z 27. januára 2011

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu z 27. januára 2011, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu zo 6. mája 2010, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

2.1 K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej

ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezočoch, nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého rozhodnutia krajského súdu.

Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu okrem iného vyplýva:

„Krajský súd ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.) preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1 O. s. p. v jeho napadnutej časti, prejednal odvolanie navrhovateľa v zmysle ust. § 214 ods. 2 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania a po oboznámení sa s obsahom spisu, dôkazmi vykonanými súdom prvého stupňa a dôvodmi odvolania dospel k záveru, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vec právne posúdil ako nárok navrhovateľa na zaplatenie provízie na základe zmluvy o sprostredkovaní uzavretej podľa ust. § 642 a nasl. Obchodného zákonníka. V priebehu konania navrhovateľ menil (upravoval) svoj nárok po čiastočných úhradách odporcom a predmetom konania zostala len čiastka 663,88 Eur, ktorá predstavovala zmluvnú pokutu, ktorá bola odporcom započítaná proti nárokom, uplatneným, navrhovateľom a čiastka 454,80 Eur titulom stornoprovízií.

Odvolací súd zhodne so súdom prvého stupňa dospel k názoru, že odporcovi nevznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty 663,88 Eur (a teda jej započítanie), pretože odporca ničím nepreukázal, že navrhovateľ porušil svoju zmluvnú povinnosť vrátiť po zániku zmluvy doklady odporcovi, keď k okolnostiam vrátenia dokladov vypočul svedka J. Ď., ktorý ako nadriadený navrhovateľa potvrdil, že mu tieto doklady odovzdal, nie však proti podpisu. K povinnosti odporcu vyplatiť navrhovateľovi sumu 454,80 Eur správne súd

prvého stupňa uviedol, že provízie, ktoré boli zo strany zmluvných partnerov odporcu v tejto výške stornované, nemožno započítať voči nároku navrhovateľa na vyplatenie kladných provízií. Nesporne podmienky pozastavenia vyplácania provízií sprostredkovateľovi vyplývajú z čl. 4, bod 4.3, písm. b) zmluvy a v spojení s či. 4. bod. 4.5 zmluvy tento článok sa použije výlučne pri špeciálne vybraných produktoch, ktoré sú predmetom sprostredkovania. Odporca v konaní nepreukázal, že práve takéto špeciálne produkty boli sprostredkované navrhovateľom a boli porušené zo strany tretích osôb. Takéto dôkazy odporca v konaní nepredložil.

Z uvedených dôvodov je teda nárok navrhovateľa na vyplatenie provízie dôvodný a je v súlade s podmienkami zmluvy uzavretej medzi účastníkmi. Súd prvého stupňa sa riadne vysporiadal v odvolaní aj s priznanými úrokmi z omeškania a to ich výškou a dobou omeškania jednotlivých nárokov.

Odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa vo veci vykonal dostatočné dokazovanie, vyvodil z neho i správny právny záver a správne vo veci rozhodol, preto podľa ust. § 219 ods. 1, 2 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil a stotožnil sa i s dôvodmi uvedenými v tomto rozsudku.“

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozhodnutia krajský súd zrozumiteľným a dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu vo vzťahu k sťažovateľke potvrdil. V každom prípade tento postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľky nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny, teda krajský súd v danom prípade neporušil označené základné právo sťažovateľky nesprávnou a svojvoľnou aplikáciou a výkladom práva. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. V konečnom dôsledku však ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov krajského súdu. Ingerencia ústavného súdu do výkonu tejto právomoci krajského súdu je opodstatnená len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej

judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajským súdom takéto nedostatky nevykazuje, a preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

2.2 K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny

Keďže ústavný súd nezistil porušenie práv sťažovateľky zaručených v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu základných práv zaručených v čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny. Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2011